

2025

POLITICAL SCIENCE

Full Marks : 80

(Part-A = 40 + Part-B = 40)

Pass Marks : 24

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

PART-A (ক - অংশ)

Q. No. 1 carries 1 mark each (any six).....	1×6 = 6
Q. No. 2 carries 2 marks each (any five).....	2×5 = 10
Q. No. 3 carries 4 marks each (any three).....	4×3 = 12
Q. No. 4 carries 6 marks each (any two).....	6×2 = 12
<hr/>	
Total = 40	

PART-B (খ - অংশ)

Q. No. 5 carries 1 mark each (any six).....	1×6 = 6
Q. No. 6 carries 2 marks each (any five).....	2×5 = 10
Q. No. 7 carries 4 marks each (any three).....	4×3 = 12
Q. No. 8 carries 6 marks each (any two).....	6×2 = 12
<hr/>	
Total = 40	

PART-A / ক-অংশ / ক-অংশ / ক-বহাগো

(Contemporary World Politics)

(সমসাময়িক বিশ্ব রাজনীতি)

(সমসাময়িক বিশ্বরাজনীতি)

(সমগ্রা সমন্নি মুলুগনি রাজস্বান্ধি)

1. Answer **any six** from the following questions : 1×6=6

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো ছটা প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে যে-কোনো ছয়টি প্রশ্নের উত্তর লেখো :

গাহায়নি সোঁনায়ফোরনি জায়খিজায়া মোনদ'নি ফিননায় লির :

(a) India is a member state of ASEAN. (Write Yes/No)

ভাৰত আছিয়ানৰ সদস্য ৰাষ্ট্ৰ। (হয়/নহয় লিখা)

ভাৰত এশিয়ানৰ (ASEAN) সদস্য ৰাষ্ট্ৰ। (হাঁ/না লেখো)

ভাৰত এশিয়ান সোঁদ্রোমা হাদৰ। (নংগৌ/নজা লির)

(b) Who can exercise the 'veto' power in the Security Council ?

নিৰাপত্তা পৰিষদত 'ভেট' ক্ষমতা কোনে প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে ?

নিৰাপত্তা পৰিষদে 'ভেটো' ক্ষমতা কে প্ৰয়োগ কৰতে পাৰে ?

ইস্ৰাখি আফাদাব সৌ 'ভেট' গোহো বাহায়নো হায়ো ?

(c) Which State is the successor of the Soviet Union ?

ছোভিয়ট ইউনিয়নৰ উত্তৰাধিকাৰী ৰাষ্ট্ৰ কোনখন ?

সোভিয়েত ইউনিয়নৰ উত্তৰাধিকাৰী ৰাষ্ট্ৰ কোনটি ?

সম্ভিয়েত খ্রৌসেখি উনমোনথায়গিরি হাদৰ ববে গংসে হাদরা ?

(d) Which country is regarded as the third alternative centre of world power ?

তৃতীয় বিকল্প শক্তিৰ কেন্দ্ৰস্থল বুলি কোনখন দেশক কোৱা হয় ?

কোন দেশকে তৃতীয় বিকল্প শক্তিৰ কেন্দ্ৰস্থল বলা হয় ?

থামখি সোলায়স্তু গোহোনি মিফ হোনোব্লা ববে হাদৰখ্রৌ বুঁনায় জায়ো ?

(e) Write the full form of SAFTA.

SAFTA ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

SAFTA-এৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটি লেখো।

SAFTA-নি আৰুঁ মহৰা মা ?

(f) Which day is celebrated as United Nations' day ?

কোন তাৰিখে ৰাষ্ট্ৰসংঘ দিৱস উদযাপন কৰা হয় ?

কোন দিনটিতে ৰাষ্ট্ৰসংঘ দিবস উদযাপন কৰা হয় ?

মা খ্রালোৱাব জথাহ হায়ুঁ সান ফালিনায় জায়ো ?

(g) Write 'Yes' or 'No':

'হয়' অথবা 'নহয়' লিখা :

'হাঁ' অথবা 'না' লেখো :

नंगौ एबा नडा लिर :

Technology is an important phenomenon of globalisation.

प्रयुक्तिविद्या विश्वायनर एटि गुरुत्त्वपूर्ण कारक।

प्रयुक्तिविद्या विश्वायनेर एकटि गुरुत्त्वपूर्ण कारण।

बिरिन्दामिना मोनसे गोनांथार मुलुगनाडारि जाउन।

(h) What is Greenhouse gas ?

ग्रीनहाउस गेच कि ?

ग्रीनहाउस ग्यास की ?

गोथां न' गेस मा ?

(i) In which year India successfully tested its first nuclear bomb ?

कौन बहुरत भारते प्रथम पारमाणरिक परीक्षा सफलतासे सम्पन्न करिछिल ?

कौन बहुरे भारत प्रथम पारमाणरिक परीक्षा सफलतासे सम्पन्न करेछिल ?

बबे मायथायाव भारता गिबि गिबि निउक्लियार बमा जाफुंसार आनजाद खालामनाय जादोंमोन ?

(j) What is the full form of WTO ?

WTO र सम्पूर्ण रूपटो कि ?

WTO-एर सम्पूर्ण रूपटि की ?

WTO-नि आबुं महारा मा ?

2. Answer *any five* from the following questions : 2×5=10

निम्नलिखित प्रश्नसमूह पसा विकोनो पाँचटा प्रश्नर उत्तर लिखा :

निम्नलिखित प्रश्नगुलि थेके से-कोनो पाँचटि प्रश्नर उत्तर लेखो :

गाहायनि सोनायफोरनि जायखिजाया मोनबानि फिननाय लिर :

(a) Write the theory of UN which defines the indigenous people.

खिलङ्गीया जनसाधारण सम्पर्के राष्ट्रसंघइ दिया संज्ञाटो लिखा।

देशीय जनसाधारण सम्पर्के राष्ट्रसंघेर देओरा संज्ञाटि लेखो।

थागिबि सुबुंफोरनि सोमोन्दै जथाइ हायुडा होनाय बुंफुलुख्रौ लिर।

Or / नहिवा / अथवा / एबा

Write short note on : Sacred groves in India.

चमु टोका लिखा : भारतर पवित्र कुङ्गवन।

संक्षिप्त टीका लेखो : भारतेर पवित्र कुङ्गवन।

सुंद लिरथाय लिर : भारतनि गोथार थुबजा लाइफां।

(b) Mention *any two* countries in South of India who are the members of SAARC.

भारतर दक्षिण दिशत थका चार्कर विकोनो दुखन सदस्य राष्ट्रर नाम लिखा।

भारतेर दक्षिण दिके अवस्थित SAARC-एर से-कोनो दुटि सदस्य राष्ट्रेर नाम लेखो।

भारतनि खोला थिंजाय थानाय SAARC नि जायखिजाया सोद्रोमा हादर गंनैनि मुं लिर।

(c) Write *two* causes of disintegration of Soviet Union.

ছোভিয়েট ইউনিয়ন খণ্ডিতকৰণৰ দুটা কাৰণ লিখা।

সোভিয়েত ইউনিয়ন খণ্ডিতকৰণেৰ দুটি কাৰণ লেখো।

সম্বিয়েত গৌথুমা খ্ৰোন্দোজানাযনি মোননৈ জাহোন লিৰ।

(d) What is meant by South Asia ?

দক্ষিণ এছিয়া কি ?

দক্ষিণ এশিয়া বলতে की बोঝाय?

खोला एसिया हीनोव्ला मा बुजियो?

(e) Mention *two* causes for the failure of stable democracy in Pakistan.

সুস্থিৰ গণতন্ত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত পাকিস্তানৰ ব্যৰ্থতাৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

সুস্থিৰ গণতন্ত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰে পাকিস্তানেৰ ব্যৰ্থতাৰ দুটি কাৰণ উল্লেখ কৰো।

पाकिस्ताना गोजोर सुबुं ख्रान्थि दानायाव फेलें जानायनि मोननै जाहोन लिर।

(f) Write the permanent member nations of Security Council.

নিৰাপত্তা পৰিষদত স্থায়ী সদস্য ৰাষ্ট্ৰ কেইখনৰ নাম লিখা।

নিৰাপত্তা পৰিষদে স্থায়ী সদস্য ৰাষ্ট্ৰগুলিৰ নাম লেখো।

ইখ্ৰাথি গথুমনি (আফাদনি) থি সৌদ্রোমা হাদরফোরনি মুং লিৰ।

3. Answer *any three* from the following questions : 4×3=12

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলি থেকে যে-কোনো তিনটি প্রশ্নের উত্তর লেখো :

गाहायनि सौनायफोरनि जायख्रिजाया मोनथामनि फिननाय लिर :

(a) Write *two* arguments in favour of and *two* arguments against Globalisations.

বিশ্বায়নৰ দুটা ইতিবাচক আৰু দুটা নেতিবাচক যুক্তি লিখা।

বিশ্বায়নেৰ দুটি ইতিবাচক এবং দুটি নেতিবাচক যুক্তি লেখো।

मुलगना डारिनि फार्सा मोनै आरो बेनि उल्थायै मोननै जुक्ति हो।

(b) What is the necessity of International Organisation in the world ? Explain its role.

বিশ্বত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংগঠনৰ প্ৰয়োজন কিয় ? ইয়াৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

বিশ্বে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংগঠনেৰ কী প্ৰয়োজন? এর ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰো।

बुहमाव हायुं गेजेरारि आफादनि गोनांथिया मा ? बेनि बिफाव फोरमाय।

(c) Identify the causes of conflict between India and China and suggest your solutions.

ভাৰত আৰু চীনৰ মাজৰ বিৰোধৰ বিষয়সমূহ চিহ্নিত কৰা আৰু তোমাৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।

ভারত এবং চীনের মধ্যে বিরোধের বিষয়গুলি শনাক্ত কৰো এবং তোমার পরামৰ্শ
প্ৰদান কৰো।

ভাৰত আৰু চীনৰ গ্ৰেজৰনি দাঙা বাজি জানায়নি জাহোনফোৰখৌ মখ' আৰু সুম্ভানায়নি
থাখ্ৰায় সুবুৰন হৌ।

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Write a note on European Union.

ইউৰোপীয় সংঘৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

ইউৰোপীয় সংঘৰ উপৰে একটী টীকা লেখে।

ইউৰোপীয় সংঘৰ উপৰে একটী টীকা লেখে।

(d) What is the Balance of Power? How can a country maintain this balance?

ক্ষমতাৰ ভারসাম্য কি? এখন ৰাষ্ট্ৰই ইয়াক কেনেদৰে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰে?

ক্ষমতাৰ ভারসাম্য কী? একটী ৰাষ্ট্ৰ এই ভারসাম্য কীভাবে বজায় ৰাখতে পাৰে?

বাবসী গোহৌ মাখৌ বুঙৌ? হাৰ গংসেয়া বেখৌ মাৰৌ গায়সনৌ হায়ৌ?

(e) How is the relationship between India and Nepal?

ভাৰত আৰু নেপালৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কেনেকুৱা?

ভাৰত আৰু নেপালৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কীৰূপ?

ভাৰত আৰু নেপালৰ গ্ৰেজৰনি সোমোন্দৌআ মাৰাদি?

4. Answer *any two* from the following questions : 6×2=12

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলি থেকে যে-কোনো দুটি প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লেখে :

গাহায়নি জায়খিজায়া মোননৈ সোঁনায়নি ফিননায় লিৰ :

(a) What is the stands of India for environmental issues?

পৰিৱেশ সংক্ৰান্তীয় বিষয়ত ভাৰতৰ ভূমিকা কেনেকুৱা?

পৰিবেশ সংক্ৰান্ত বিষয়ে ভাৰতৰ ভূমিকা কী?

আবহাৱা বিধিভাৱ ভাৰত হাৰনি বিফাৱা মাৰাদি?

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

What is the relationship between the rights of indigenous people and environment? Discuss briefly.

খিলঞ্জীয়া জনসাধাৰণৰ অধিকাৰ আৰু পৰিবেশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কি? চমুকৈ আলোচনা
কৰা।

দেশীয় জনসাধাৰণৰ অধিকাৰ আৰু পৰিবেশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কী? সংক্ষেপে
আলোচনা কৰো।

থাগিৰি সুবুঁফোৰনি মোন্থাছ আৰু আবহাৱানি গ্ৰেজৰনি সোমোন্দৌআ মা? সুন্দৰৈ সাৱৰায়।

(b) What is Shock Therapy ? Is this the best way for transition from socialism to capitalism ?

চক থেৰাপী কি ? সাম্যবাদৰ পৰা ধনতন্ত্ৰবাদলৈ পৰিবৰ্ত্তন কৰাত এইটো এটা ভাল পথ আছিল নেকি ?

শক (Shock) থেৰাপি কী? সাম্যবাদ থেকে ধনতন্ত্ৰবাদে পৰিবৰ্ত্তন কৰাৰ জন্য কি এটি একটি ভালো পথ ছিল?

সক থেৰাপি (Shock therapy) মা? সমাজবাদনিফ্রায় রাংখান্ধিবাদসিম সৌলায়নায়াব বেয়ো মোনসে মোজাং লামা মোন নামা?

(c) What is human security ? Discuss briefly.

মানৱ নিৰাপত্তা কি ? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

মানব নিৰাপত্তা কী? সংক্ষেপে আলোচনা কৰো।

সুৰুং ৰৈখাথি মানে মা? সুন্দৰৈ সাবৰায়।

PART-B / খ-অংশ / খ-অংশ / খ-বহাগো

(Politics in India Since Independence)

(স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতৰ ৰাজনীতি)

(স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতৰ ৰাজনীতি)

(उदांस्त्रिनि उनाव भारतनि राजखान्धि)

5. Answer **any six** from the following questions : 1×6=6

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো ছটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলি থেকে যে-কোনো ছয়টি প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লেখো :

गाहायनि सौनायनिफ्राय जायखिजाया मोनद'नि फिननाय लिर :

(a) In which year Bharatiya Janata Party was formed ?

ভাৰতীয় জনতা দল কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

ভাৰতীয় জনতা পাৰ্টি কোন সালে গঠন কৰা হয়েছিল?

भारतीय जनता पार्टीखौ मा मायथायाव दानाय जादौमोन?

(b) Which Party won the 1977 General Election ?

1977 চনৰ নিৰ্বাচনত কোনটো দলে জয়লাভ কৰিছিল ?

1977 সালের নিৰ্বাচনে কোন দল জয়লাভ কৰেছিল?

1977 मायथाइनि विसायखथियाव बबे हान्जाया देरहादौमोन?

(j) When was Assam Movement organised on foreigners' issue ?

বিদেশী সমস্যাক লৈ অসম আন্দোলন কেতিয়া সংগঠিত হৈছিল ?

বিদেশি সমস্যাকে নিয়ে আসাম আন্দোলন কবে সংগঠিত হয়েছিল ?

গুবুন্যি জঁনাখ্রী লানানী আসাম সোমাবসারনায়া মাৰ্লা জাণায়নায জাদোঁমোন ?

6. Answer **any five** from the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো পাঁচটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলি থেকে যে-কোনো পাঁচটি প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লেখো :

গাহায়নি সোঁনাযফোরনি জায়খিঁজায়া মৌনবানি ফিননায লিৰ :

(a) Explain the concept of 'whip'.

'হুইপ' ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

'Whip' ধাৰণাটি ব্যাখ্যা কৰো।

'Whip' সানদাংখিঁজায়া ফোরমায।

(b) Write a short note on : White Revolution

চমু টোকা লিখা : শ্বেত বিপ্লব

সংক্ষিপ্ত টীকা লেখো : শ্বেত বিপ্লব

সুন্দৰী লিৰ : গুফুৰ জাখিঁজায়া

(c) On which date draft of the Indian Constitution was signed and it came into force ?

কোন তাৰিখে ভাৰতৰ সংবিধানৰ খচৰাত স্বাক্ষৰ হৈছিল আৰু ই কেতিয়াৰ পৰা কাৰ্যকৰি হৈছিল ?

কোন তাৰিখে ভাৰতৰ সংবিধানৰ খসড়াতে স্বাক্ষৰ হৈছিল এবং এটি কবে থেকে কাৰ্যকৰী হৈছিল ?

মা খালারাव भारतनि संबिजिदिनि खसरायाव सागान (मुंसाइ) होनाय ज़ादोँमोन आरो ब्रेयो माल्लानिफ़ाय वाहायनाय ज़ादोँमोन ?

(d) Mention **two** objectives of Nehru's foreign policy ?

নেহেৰুৰ বৈদেশিক নীতিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

নেহেৰুৰ বৈদেশিক নীতিৰ দুটি উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰো।

নেহেৰুনি গুবুন হাদরারি খান্থিনি মৌননৈ থাংখিঁ লিৰ।

(e) Write a note on NDA.

NDA ৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

NDA-এৰ উপৰে একটি টীকা লেখো।

NDA-নি সায়াব মৌনসে লিৰসুঁথায় লিৰ।

(f) Why was State Reorganisation Commission set up ?

ৰাজ্য পুনৰ গঠন আয়োগ কিয় গঠন কৰা হৈছিল ?

ৰাজ্য পুনৰ্গঠন আয়োগ গঠন কৰা হৈছিল কেন ?

ৰায়জো দাফিননায আয়গ মানো দানায জ़ादोँमोन ?

7. Answer *any three* from the following questions : 4×3=12

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলিৰ যেকোনো তিনিটি প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লেখো :

गाहायनि साँनायफोरनिफ्राय जायखिजाया मोनथामनि फिननाय लिर :

(a) How did the fourth General Elections in 1967 change the dynamics of Indian politics ?

ভাৰতৰ ৰাজনীতিৰ গতিশীলতাক 1967 চনৰ চতুৰ্থ সাধাৰণ নিৰ্বাচনে কিদৰে পৰিবৰ্তন কৰিছিল ?

ভাৰতৰ ৰাজনীতিৰ গতিশীলতাকে 1967 সালৰ চতুৰ্থ সাধাৰণ নিৰ্বাচন কীভাবে পৰিবৰ্তন কৰিছিল ?

भारतनि राजखान्थिनि दावगानायख्रौ 1967 मायथाइनि साधारण विसायख्रथिया माबादि सोलायनाय लाबोदोंमोन ?

(b) Write four features of India's coalition government.

ভাৰতৰ সংযুক্ত মৰ্চা চৰকাৰৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

ভাৰতৰ সংযুক্ত মোৰ্চা সরকারের চারটি বৈশিষ্ট্য লেখো।

भारतनि जथाइ बां सरकारनि मोनर्रै आखुथाइ लिर।

(c) How the problem of Regionalism can be solved ?

আঞ্চলিকতাবাদৰ সমস্যাটো কিদৰে সমাধান কৰিব পাৰি ?

আঞ্চলিকতাবাদেৰ সমস্যাটি কীভাবে समाधान करा যেते পারে ?

ओनसोलारिबाद जॅनाख्रौ माबादि सुझानो हायो ?

Or / नहिवा / अथवा / एबा

Give a brief note on Jammu-Kashmir.

जम्मू-काश्मीर ओपबत एटि टोका लिखा।

जम्मू-काश्मीरेर उपरे एकटि संक्षिप्त टिका लेखो।

जम्मू काश्मीरनि सायाव मोनसे लिरसुंथाय लिर।

(d) What were the causes for mid-term election in 1980 ?

1980 चनर मध्यकालीन निरवाचनर कारणबोबर कि कि आछिल ?

1980 सालेर मध्यकालीन निरवाचनेर कारणगुलि की की छिल ?

1980 मायथाइनि गेजेर ससे बिसायाख्रथिनि जाहोनफोरा मा मा मोन ?

Or / नहिवा / अथवा / एबा

Who announced Twenty Point Programme and why ?

कोने कुबि दफीया आँचनि घोषणा कबिछिल आरु किय ?

कुडि दफार कार्यसूची के घोषणा करेछिल एवं केन ?

सोर नैजि दफानि फारिबिथोन फोसावदोंमोन आरो मानो ?

(e) What is Green Revolution ? Discuss the economic and political outcome of Green Revolution.

सेउज विप्लर कि ? सेउज विप्लरर अर्थनैतिक आरु ৰাজনৈতিক ফলাফল আলোচনা

কৰা।

সবুজ বিপ্লব কী? সবুজ বিপ্লবের অর্থনৈতিক এবং রাজনৈতিক ফলাফল আলোচনা
করো।

গোথাঁ জাঁখিথায়া মা? গোথাঁ জাঁখিথায়ায়নি রাঁখান্খিয়ারি আরো রাজখান্খিয়ারি ফিথাইফোরখৌ
সাবরায়।

8. Answer **any two** from the following questions : $6 \times 2 = 12$

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো দুটা প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে যে-কোনো দুটি প্রশ্নের উত্তর লেখো :

গাহায়নি সোঁনায়ফোরনি জায়খিঁজায়া মোননৈনি ফিননায় লির :

(a) When was the Bharatiya Jansangha formed? Discuss its ideologies.

ভাৰতীয় জনসংঘ কেতিয়া গঠিত হৈছিল? ইয়াৰ আদৰ্শৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

কবে ভাৰতীয় জনসংঘ গঠিত হৈছিল? এৰ আদৰ্শৰ বিষয়ে আলোচনা কৰো।

ভাৰতীয় জনসংঘ মাৰ্লা দানায় জাদোঁমোন? বেনি আদৰ্শ'নি সোঁমোঁদৈ সাবরায়।

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Analyse comparatively about the nature of Congress dominance in India.

ভাৰতত কংগ্ৰেছ আধিপত্যৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে তুলনামূলক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

ভাৰতে কংগ্ৰেছ আধিপত্যৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে তুলনামূলক বিশ্লেষণ কৰো।

ভাৰতত কংগ্ৰেছ আধিপত্যৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে তুলনামূলক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

(b) What are the main considerations of the merger of Princely State with United India? Who played historical role in it?

ভাৰত সংযুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে ৰজাশাসিত ৰাজ্যসমূহক চামিলকৰণৰ বিবেচনাসমূহ কি
কি? এই কাৰ্যত কোনে ঐতিহাসিক ভূমিকা লৈছিল?

ভাৰত সংযুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সঙ্গে ৰাজাশাসিত ৰাজ্যগুলিকে সামিলকৰণৰ বিবেচনাসমূহ
কী কী? এই কাৰ্যে ঐতিহাসিক ভূমিকা কে নিয়েছিল?

ভাৰত জথাই হাদৰজোঁ রাজখুঁগুরফোরজোঁ সালায়জানায় রায়জোঁফোরখৌ খৌসে খালামনায়নি
বিখিঁফোৱা মা মা? বে আয়দায়াব সোর গাহাই বিফাব লাদোঁমোন?

(c) What is Foreign Policy? Explain briefly.

বৈদেশিক নীতি কি? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

বৈদেশিক নীতি কী? সংক্ষেপে ব্যাখ্যা কৰো।

গুবুন হায়ুডাৱি খান্খিমা মা? সুঁদয়ৈ ফোৱমায়।

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Write a note on non-alignment in India's foreign policy.

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিত গোস্ঠী-নিৰপেক্ষতা সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখা।

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিতে গোস্ঠী-নিৰপেক্ষতা সম্পৰ্কে একটি টীকা লেখো।

ভাৰতনি গুবুন হায়ুডাৱি খান্খিনি লোৰ্ৰা গৌযি খান্খি (Non-alignment) নি
সোঁমোঁদৈ ফোৱমায়না লির।